

Asia: VN/4507/2021

Lausuntopyyntö työryhmän luonnoksesta maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaksi (MISU)

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko ehdotettu maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman toimenpidekokonaisuus tasapainoinen, vaikuttava ja toteuttamiskelpoinen?

On järkevää, että tähän tarkasteluun on valittu sekä metsä- että maataloussektorilta ne toimet, joilla saadaan vaikuttavimmat päästövähennykset eli tarkastelut rajautuvat käytännössä turvepeltojen viljelykäytäntöihin, metsäkadon hillitsemiseen ja suometsiin, eikä esim. maatalouden taakanjakosektorin toimia ole otettu mukaan.

Turvepeltojen toimenpiteistä on huomioitava, että kohdassa 7.4.3, Turvepeltojen nurmet, rajoitteet nurmen uusimisessa ja kasvinsuojelussa käytännössä estävät korkealaatuisen nurmirehun tuotantomahdollisuuksia ja voi joissain tapauksissa lisätä viljelysmaan raivaustarvetta muualla. Toimenpidettä ei voi suositella alueille, joissa rehuntuotantoalaa on niukasti.

On lisäksi huomioitava, että turvepeltojen kosteikkoviljelystä ja kosteikkoviljelyyn esitetyistä kasveista ei ole juurikaan vielä käytännön kokemusta ja markkinat ovat kehittymättömiä. Korjuukalusto voi vaatia uudenlaisia investointeja ja kalustohankintoja tulee olla valmius tukea. Kosteikon ylläpito vaatii lisätyötä ja tarkkailua, mikä tulee huomioida viljelijälle maksettavassa korvauksessa, jotta kosteikkoviljely voi yleistyä. Markkinoiden ja jatkojalostuksen kehittyminen edellyttävät riittäviä tuotantomääriä.

Toimenpiteessä 7.4.4, Vetetään huonotuottoisia, paksuturpeisia peltoja ja suonpohjia ilmastokosteikoiksi, lunastussumman tulee olla tarpeeksi houkutteleva. Vettäminen ei sovellu kaikille alueille. Lunastus- ja maankäytönmuutosprosessi tulee perustua luotettaviin selvityksiin. Vettäminen voi myös parantaa ympäröivän viljelyalueen vesitaloutta ja vähentää tulvimista. Vettäminen yhteydessä on huomioitava, ettei se lisää raivaustarvetta.

Toimenpiteessä 7.4.5, Laaditaan turvepeltojen käytön tiekartta, lohkotiedon tulee olla päivittyvä.

On hyvä, että tarkastelujen lähtökohdaksi on otettu se, että on tärkeää huolehtia peltojen ja metsien hyvästä kasvukunnosta, ja siten osaltaan turvata kansallista huoltovarmuutta. Lisäksi on

huomioitava, että toimenpiteiden vaikutukset voivat näkyä vasta pidemmällä aikavälillä, ja luonnon olosuhteiden suuri vaihtelu voi vaikuttaa niihin merkittävästi.

Toimenpide 7.9, Kokeilut ja jalkauttaminen, on tärkeää jatkaa.

2. Toimeenpanon näkökulmasta maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmassa hyväksyttävyyys ja oikeudenmukaisuus ovat tärkeitä. Arvioi niiden toteutumista suunnitelmassa.

Turveltojen osalta on huomioitava, että vaikka kokonaisuutena ja Suomen peltoalaan suhteutettuna viljelystä poistuvaksi esitetty pinta-ala on pienehkö, voi se tietyillä alueilla ja tiloilla muodostua suhteellisen suureksi ja vaikeuttaa tuotantotoiminnan jatkamista.

3. Muuta huomioitavaa suunnitelmaluonnoksesta.

Ilmastonmuutoksen aiheuttamat tekijät, kuten sään ääri-ilmiöiden yleistyminen, esim. pitkät kuivuusjaksot, sateiset kaudet, helteet tai talvien leudontuminen, eivät ole mukana päästövähennystarkasteluissa. Jotkin toimenpiteet kuitenkin tukevat ilmastonmuutokseen sopeutumista ja voivat parhaimmillaan leikata ääriolosuhteiden pahimpia vaikutuksia varastoimalla kosteutta, vähentämällä eroosiota ja lisäämällä veden ja ravinteiden pysymistä maatalous- ja metsämaissa.

Luvussa 6 on hyvää jäsentelyä yhdistettynä viestinnällisiin elementteihin. Luvussa 8.1 on hyvä taulukkomuotoinen kooste esitetyistä toimista vaikuttavuusarvioineen.

Peltonen Sari
ProAgria Keskusten Liitto ry